

Obsah.

~~~~~
a) Nizk.

Strana

Předmluva . . . . .

I. Úvahy povšechné.

1. Jaký jest účel školy a čeho třeba, aby škola účelu toho dosáhla? 7
2. Jaké následky plynou z toho, když škola účelu svého nedosáhla? 8
3. Čeho mají učitelé a rodičové přede vším šetřiti? 9
4. Dětky musí každé činnosti duševní dříve se naučiti 11
5. Následky návyku 13
6. Proč má pečovati učitel o zdraví žákův? 14
7. Nemoci dětek školních 15
8. Kde dlužno hledati původ dětských nemocí? 16
9. Převrácené vychovávání dětek a jeho následky 17
10. Dvoji povinnost učitelova v příčině zdraví žákův 19

II. Čeho má učitel šetřiti, aby zdraví žákův neublížil?

A. Pravidla všeobecná.

11. Rozdílné schopnosti žákův 20

B. Pravidla zvláštní.

1. Mozek.

	Strana
12. Ústrojnost mozku	22
13. Mozku třeba, aby po práci odpočinul	24
14. Kterak má učitel zachovati se, aby mozku dítěte potřebného zotavení se dostalo?	26
15. Kterak škodí se mozku dítěte ve škole?	27
16. Následky přílišného namáhání mozku	28
17. Mozek se zotavuje spaním	29
18. Učitel jest cvičitel mozku	30
19. Čeho musí učitel šetřiti, aby úloze své co cvičitel mozku dostál	31

2. Čidla.

20. Úkol čidel	33

a) Zrak.

21. Ústroj zraku	34
22. Kterak vidíme?	37
23. Čím ubližuje se ve škole zraku žákův?	38
24. Krátkozrakost	40
25. Kterak stává se oko krátkozrakým?	41
26. Jak lze krátkozrakost zameziti?	43
27. Čeho třeba oku, aby zdravé se zachovalo?	45

b) Sluch.

28. Ústrojí sluchu	46
29. Kterak slyšíme?	48
30. Jak má učitel pečovati o zachování zdravého sluchu žákův?	—

c) Čich, chuť a hmat.

31. Ústrojí čichu	49
32. Ústrojí chuti	50
33. Ústrojí hmatu	—

3. Ústroje pohybu.

34. Ústroje pohybu	51
35. Ústrojí páteře	52
36. Zkrivení páteře	55
37. Čím vzniká zkrivení páteře již v nejútlejším věku?	56
38. Čeho učitelu třeba šetřiti, aby postrannímu zkrivení páteře ve škole se zabránilo?	57
39. Jak mají býti školní lavice upraveny?	60

4. Ústroje výživy.

Strana

40. Ústroje výživy	62
41. Chudokrevnost a její účinky	63
42. Čím zplozuje a zmnožuje se chudokrevnost, a kterak mají rodičové i učitelé chorobu tuto zameziti?	64
43. Čeho třeba krvi, aby uchovala se v stavu k výživě těla příslušném?	66
44. Čím porušuje se krev, a čeho tedy v domácnosti i ve škole se vystříhati?	67
45. Oběh krve	69
46. Čím překáží se volnému oběhu krve a jaké toho následky?	73

5. Dodatek.

47. Kterým nemocem dítek školních má učitel zvláštní pozornost věnovati?	76

III. Proč a kterak mají žáci ve škole učiti se, jak by zdraví své zachovali?

48. Důležitost a potřeba zdraví a jak lze ho zachovati?	78
49. Kdy a kterak má se vyučovati ve škole tělovědě a zdravotvědě?	80
50. Kterým základním pravidlům zdravotvědy a tělovědy třeba ve škole vyučovati?	81
51. Desatero přikázání zdravotních	85
52. Poučení žákův, kterak mají při onemocnění se zachovati	86